

DANIEL

Introducere

„Doresc sa subliniez... ca nici unul dintre profeti nu a vorbit cu atata claritate despre Cristos cum a vorbit acest profet, Daniel, care nu doar a afirmat ca El va veni - o prezicere frecvent intalnita si la alti profeti - dar a precizat chiar timpul cand va veni. Mai mult, a prezentat in ordine cronologica, cu mmidrul real de am, succesiunea regilor si a vestit dinainte cu maxima claritate sem-nele evenimentelor ce aveau sa se succedd.”

-Ieronim (347-420 d.Cr.)

I. Locul unic in Canon

Daniel este una din cele mai fascinante si, in acelasi timp, cruciale carti din Vechiul Testament. Evident datorita prezicerilor de mare precizie pe care le face, profetiilor mesianice si exemplului de mare inspiratie pe care l-a dat cu privire la neta separare de religia mondiala apostata, Daniel a devenit tinta unor cercetatori rationalisti si lipsiti de credinta. Nici nu e de mirare ca cercetatorul biblic conservator Sir Robert Anderson si-a intitulat una din cartile sale *Daniel in the Critics' Den* (*Daniel in groapa cu critici*, n.tr.).

Atacurile privesc in special un aspect: anume daca aceasta carte a fost realmente scrisa de un *profet* pe nume Daniel in se-colul sase T.Cr., cum au sustinut dintotdeauna evreii si crestinii de orientare con-servatoare, sau de catre un autor necunos-cut din secolul al doilea, care a redactat un volum de *istorie* (Tn special capitolul 11) *ca si cand arfi fost o profetie*.

II. Paternitatea

Intrucat paternitatea traditionala a lui Daniel este atat de vehement respinsa si avSnd in vedere ca este foarte important pentru un credincios sa fie bine ancorat tn aceasta carte, vom trata acest subiect mai pe larg decat am procedat Tn cazul altor carti.

Primul atac la adresa pozitiei drept-cre-

dincioase (ortodoxe) conform careia Daniel a fost cu adevarat un profet real caruia i s-au incredintat m chip divin vedenii detaliate cu privire la imperiile mondiale ce aveau sa se succeda Tn lume si cu privire la venirea lui Mesia a fost lansat Tn al treilea veac d.Cr. de filozoful anti-crestin Portiriu.

Ideile sale au fost ulterior preluate de mai multi evrei din veacul al saptespreze-celea si apoi de unii din crestinate Tn veacul al optsprezecelea si Tn urmatoarele. Odata cu raspandirea rationalismului, ideile acestea s-au extins, bucurandu-se de o mai larga acceptare Tn randurile libe-ralilor si semi-liberalilor.

Iata ce spune Merrill F. Unger Tn aceasta privinta:

Critica moderna considera stabilirea unei date [a aparitiei cartii] Tn timpul perioadei macabee (circa 167 T.Cr.) ?i a respingerii patemitfitii tradi-jionale a lui Daniel asupra cartii ce-i poartii nn-mele drept una din realizările sale certe. Aceste conceptii sunt cltuite Tnsa pe o serie de erori usor de demonstrat si pe presupuneri nefondate.'

tnainte de a examina principalele obiectii formulate *impotriva* paternitatii danielice, sa luam Tn considerare cSteva dovezi pozi-tive *infavoarea* acestei pozitii:

1. Domnul nostru Isus Cristos Tn mod con-cret citeaza- cartea ca fiind scrisa de

Daniel (Mat. 24:15). Or, aceasta proba e de ajuns pentru un creștin cucernic.

2. Cartea abunda în referiri la obiceiuri și tradiții locale ale stravechiului Babilon și imperiului medo-persan, întregul colorit fiind eel aparținător acestor imperii, iar nu Palestinei din era macabee.

2. Evreii și creștinii au fost edificați și binecuvântați veacuri de-a rândul prin această carte. Des, i e adevărat în cazul mai multor scrieri neinspirate, puterea de iluminare a Duhului Sfânt în cartea Daniel nu poate fi deloc ignorată și nu este posibil ca această carte să fie tre-cută în rândul unor falsuri.

2. Se crede că un manuscris al cartii Daniel

descoperit în Peștera nr. 1 de la Qumran a fost copiat în timpul sau anterior erei macabee, ceea ce înseamnă că originalul trebuie să dateze dintr-o perioadă mult mai veche.

Argumentele formulate împotriva autenticității lui Daniel se împart în trei categorii: lingvistice, istorice și teologice.

Argumentul lingvistic este că Daniel *nu* putea să fi fost scrisă în veacul al șaselea î.Cr. deoarece cartea confine termeni per-jani și chiar grecești iar aramaica folosită în cuprinsul cartii ar fi, chipurile, de o proveniență ulterioară.

Dar întrucât viața și activitatea lui Daniel s-a extins până în perioada medo-persană (anii 530 î.Cr.), prezenta unor termeni persani indică exact contrariul punctului de vedere liberal. Șansele ca lucrarea să fi fost opera unui falsificator din veacul al doilea în Palestina, care să fi cunoscut limba persană, sunt astfel extrem de jubrezi.

Cât privește termenii *grecești*, cei mai mulți cercetători ai Bibliei sunt șocați când constată că în realitate sunt doar *trei* la număr - și toate acestea sunt denumiri ale unor instrumente muzicale! Este binecunoscut faptul că numele *obiectelor* dintr-o cultură sunt adesea asimilate de o altă limbă înainte de a se fi petrecut

puternice schimburi culturale inter-culturale. Deși *imperiul* grec era încă în viitor din perspectiva timpului în care Daniel și-a redactat cartea, cul-

tura greaca si inventivitatea gicilor se raspandea deja in lumea antica.

Cat priveste limba aramaica, Kitchen si Kutscher au demonstrat ca este intru totul in acord cu perioada imperiala in care a trait Daniel.

Argumentele istorice formulate impotriva pozitiei ortodoxe asupra paternitatii lui Daniel asupra cartii cuprinci si observatia ca evreii au plasat cartea Daniel in sectiunea a treia a Vechiului Testament (in categoria denumita „Scrierile”), iar nu in Randurile Profetilor, deoarece acea sectiune a canonului era deja incheiata la data cand a scris „Daniel”. Este insa mult mai simplu sa realizam ca Daniel a fost un profet, dar nu in virtutea chemarii, ci a slujbei. Ca vocatie el a fost un om de stat. Prin urmare, nu a fost trecut in randurile profetilor profesioniști, ca sa spunem asa, cum sunt Isaia, Ieremia, etc.

S-au formulat o seama de obiectii legate de presupuse probleme de ordin istoric in legatură cu contestarea paternitatii danielice a cărții - dar la toate s-a gasit un raspuns inteligent din partea unor cercetatori conservatori de indiscutabila integritate. Pentru cei ce doresc sa abordeze aceasta tema, recomandam următorii autori in ordine cronologica: Robert Dick Wilson, Charles Boutflower, John F. Walvoord. R. K. Harrison si Gleason Archer.

Argumentul teologic impotriva lui Daniel consta in afirmatia ca aceasta carte ar da dovada de o conceptie mult prea „avansata” in chestiunea ingerilor, a viilei de apoi (invierea) si a lui Mesia. Aceasta notiune este rezultatul direct al aplicarii teoriei evolutiei la domeniu! religiei. *Adevăratul* motiv pentru care o mana de carturari liberali, printre care si R. Pfeiffer (*Old Testament Introduction*, p. 755) care a dat dovada de o remarcabila sinceritate, protesteaza impotriva paternitatii lui Daniel este prejudecata acestora in privinta supranaturalului. Prea multe miracole sunt redacte in carte, prea multe preziceri extrem de precise inalte in cartea Daniel, pentru ca sa poata fi pe placul

criticii rationaliste. Dupa cum profetul Daniel a scapat nevatamat din groapa cu lei, tot asa profetia lui Daniel scapa din

„groapa criticilor" în mintile și inimile credincioșilor inteligenți.

III. Data

În ce privește datarea cartii Daniel opiniile variaza de-a lungul unui spectru foarte cuprinzător, începând cu secolul al șaselea și până în secolul al doilea înainte de Cristos. Liberalii și adepții acestora sunt aproape unanimi în opinia că textul cartii Daniel în forma actuală ar data din perioada macabee. Ei consideră că scopul generației al cărții ar fi fost de a-i încuraja pe evreii în timpul groaznicelor excese anti-semi te comise de Antioh Epifanul.

Cei ce cred că Dumnezeu poate inspira nu doar profetiile generale cu privire la împărații ce încă nu se cunosteau la acea dată (imperiu grec și cel roman), dar poate inspira profetii să redea detalii legate de perioada greacă ce avea să apară pe scena istoriei abia după vreo câteva secole (cap. 11) - ei bine, acestia nu au nici o problemă în a accepta învinovățirea conservatoare potrivit căreia Daniel a scris profetia ce-i poartă numele în secolul al șaselea, probabil prin anul 530 î.Hr.

Chiar îmbrățișând această dată „tarzie", cum observa lînger, criticii nu pot scăpa de capacitatea Dumnezeului atotștiutor de a străpunge și scruta viitorul:

Să nu se uite faptul că și dacă data cea mai tarzie la care susțin unii că a fost compusă cartea Daniel s-ar dovedi corectă, profetia ctălează totuși cunostințe despre viitor ce nu pot fi atribuite decât inspirației divine.²

IV. Fondul și tema

Acceptând, asadar, punctul de vedere drept-credincios asupra paternității și datei apariției cartii, noi credem că Daniel a fost unul din tinerii evrei inteligenți și atrăgători duși de Nebucadnetar în captivitate la Babilon în timpul domniei lui Iehoiachim, rege al lui Iuda (adică prin anul 604 î.Hr.). Numele sau înseamnă „Dumnezeu este Judecătorul meu." Caracterul și comporta-

mentul sau demonstrează că el a trăit în lumina acestei realități.

Cat privește funcția ocupată de Daniel, el a fost un om de stat cu rang mare ce a servit în administrația lui Nebucadnetar, precum și la curtea lui Belsatar. Când medo-persii au cucerit Babilonul, Daniel a fost promovat la rangul de frântas peste trei președinți ce funcționau sub autoritatea lui Darius. Mai mult, Daniel a servit și în timpul domniei lui Cyrus. Cum s-a arătat, această este probabil motivul pentru care Vechiul Testament ebraic plasează cartea Daniel în secțiunea cunoscută sub denumirea de „Scrierile", iar nu în cea intitulată „Profetii." cum este cazul în edițiile englezești ale Bibliei.

Slujba lui Daniel a fost însă cea a unui profet, cum a și etichetat-o Domnul nostru (Mat. 24:15 și Marcu 13:14). Situația lui Daniel a fost în multe privințe similară celor care depun o slujbă în domeniul „secular", dar își fac timp suficient pentru a studia Biblia și a predica. De exemplu, Sir Robert Anderson, el însuși un carturar pe tema profetiei lui Daniel, a fost în viața de toate zilele șeful Direcției de Anchete Penale de la Scotland Yard până la sfârșitul erei victoriene, și totuși a avut o slujbă biblică mult binecuvântată.⁻¹

Intrucât o parte atât de însemnată a cartii are de a face cu puterile mondiale neevreiești, nu trebuie să ne surprindă faptul că de la Daniel 2:4 până la capitoul 7 a fost redactată în limba aramaică. Este o limba semitică înrudită cu ebraica și folosită intens în relațiile în teritoriile din vremea lui Daniel, cam în același mod în care engleza este un fel de *lingua franca* a zilelor noastre. Unii învinovăți reliefează structura profetiei lui Daniel în funcție de aceste schimbări lingvistice.

Cat privește contextul, primele șase capitole ale cartii Daniel sunt în mare măsură o *naratiune* în care temele profetice sunt subordonate. Ultimele șase capitole ale cartii sunt însă în mare măsură de natură *profetică*, firul narativ fiind aici subordonat temei profetice.

SCHITA

- I. FIDELITATEA STATORNICA A LUI DANIEL §1 A COLEGILOR
SAI (cap. 1)
- II. VEDENIA LUI NEBUCADNETAR DESPREIMAGINEA
ALCATUITA DIN PATRU METALE (cap. 2)
- III. IDOLUL DE AUR AL LUI NEBUCADNETAR §1 CUPTORUL
DE FOC (cap. 3)
- III. VISUL LUI NEBUCADNETAR DESPRE ARBORELE RUINAT
§1 SEMNIFI-CATIA SA (cap. 4)
- V. CADEREA LUI BELSATAR VESTITA DE MANA CARE A
SCRIS PE PERETE
- VI. DECRETUL LUI DARIUS §1 GROAPA CU LEI (cap. 6).
- VII. VISUL LUI DANIEL DESPRE CELE PATRU FIARE CE
tNFATI\$EZA PATRU IMPERII MONDIALE (cap. 7)
- VIII. VEDENIA LUI DANIEL DESPRE NATIUNILE BERBEC §1
CAPRA (cap. 8)
- IX. VEDENIA LUI DANIEL CU PRTVIRE LA CELE SAPTEZECI
DE SAP-TAMANI ALE SUPREMATIEINEEVREILOR (cap. 9)
- X. VEDENIA SLAVEI LUI DUMNEZEU - 0 SCHITA A
EVENIMENTELOR
VnTOARE(cap. 10)
- XI. PROFETII PRrVITOARE LA VIITORUL IMEDIAT (11 :l-35)
 - A. Cucerirea de catre Grecia a Medo-Persiei (11:1-13)
 - B. Decaderea imperiului grec (11:4-35)
 - 1. Razboaiele dintre Egipt si Siria (11:4-20)
 - 1. Domnia maleficului Antioh Epifanul (11:21-35)
- XII. PROFETII PRTVITOARE LA VIITORUL INDEPARTAT (11:36-
l2:13)
 - A. Anticrist (11:36-45)
 - B. Marea Tribulatie (cap. 12)

Comentariu

**I. FIDELITATEA
STATORNICA A LUI
DANIEL ?I A COLEGILOR
SAI (cap. 1)**

1:1-7 Scena pe care se desfasoara actiunea din acest capitol este curtea Imparatu-lui **Nebucadnetar** din **Babilon** la catva timp dupa atacul dezastru. Impotriva Ierusalimului In al treilea an al domniei lui I[eh]oiachim. Nebucadnetar a dat porunca sa i se aduca vreo cativa tineri evrei „fara vreun defect, frumosi la infatisare ?i instruiti in toata intelepciunea, avand cunostinte si intelegere in stiinta" care sa-l slujeasca in palatul sau. Printre acestia s-au numarat si **Daniel, Hanania, Mişael**

?i Azaria carora li s-a dat ulterior nume caldeene, **Belsatar, Sadrac, Mesac** si **Abed-Nego**. Ca parte din pregatirea lor ei trebuiau sa se hraneasca din bucatele alese ale imparatului si sa bea vinul sau. Intre aceste alimente se gaseau probabil si unele carnuri de animale necurate din punctul de vedere al legilor Vechiului Testament sau aveau legatura cu inchinarea la idoli.

S-ar parea ca exista o discrepanta Intre Daniel 1:1 si Ieremia 25:1. La Daniel se spune ca Nebucadnetar a asediat Ieru-salimul in anul al treilea al domniei lui Ioiachim, pe cand in textul din Ieremia se precizeaza ca anul al patrulea al lui

Ioiachim a corespuns cu primul an al lui Nebucadnetar. Explicatia rezida Tn deosebirile dintre sistemul evreiesc si eel babilonian de calculare a anilor.

1:8-12 Dand dovada de multa noblete, **Daniel** a refuzat sa se hraneasca din aceste alimente, cerand permisiunea ca atat el, cat si prietenii sai sa poata consuma legume si sa bea apa. Aspenaz, **capetenia famenilor** (care evident nu avea cunostinte despre obiceiurile evreilor, nici despre Dumnezeu lor), a fost ingrozit cand a auzit una ca asta, spunand ca, TntrucSt el raspundea de ei, era in pericol sa-si piarda capul, daca planul lor nu va reusi.

1:13-21 Totusi cererea lui Daniel a fost satisfacuta. La sfarsitul perioadei de Tncercare de **zece zile**, ei s-au Tnfatisat Tnaintea **imparatului**, aratand **mai bine la fata si mai grasi decat toti. tinerii care mancau din alimentele alese ale imparatului**. Si astfel ei au fost primiti de Tmparat. **Dum-nezeu** le-a daruit acestor tineri **cunostinta si pricepere in tot felul de scrieri si in intelepciune** iar lui **Daniel** i-a daruit **pricepere in toate vedeniile si visele sale**.

II. VEDENIA LUI NEBUCADNETAR DESPRE IMAGINEA ALCATUITA DIN PATRU METALE (cap. 2)

2:1-13 Nebucadnetar a avut un vis pen-tru care a cerut sa i se dea nu numai talmS-cirea, ci si continutul propriu-zis al visului - lucru nemaipomenit de dificil, ca sa nu spunem de-a dreptul imposibil de realizat. Proprii sai Tntelepti, **caldeenii**, nu au fost Tn stare sa-i redea **visul** sau semnificatia sa, drept care Tmparatul a luat o hotarare cat se poate de aspra conform careia toti inteptii (inclusiv **Daniel** si toti tovarasii s&i) sa fie nimiciti!

2:14-30 Ca raspuns la rugaciune, **Daniel** a aflat de la Domnul Tn timpul unei **vedenii de noapte** natura visului si talmacirea sa. Multumindu-I pentru bunatatea si indurarea Sa, Daniel l-a binecuvantat pe Dumnezeu cerului compunand o minunata rug3ciune de laudl Apoi s-a dusla Arioc ca sS prein-

tampine omorarea Tnteleptilor Babilonului. Dupa ce a fost dus de Arioc Tn prezenta imparatului, Daniel a dezvaluit sursa secretului sau de provenienta divina.

2:31-35 Daniel a facut cunoscut faptul ca Tmparatul a vazut un chip mare, splendid si Tnfricosator. Capul acestei imagini era din aur curat, pieptul si bratele din argint, pantecele si coapsele din bronz. fluierile picioarelor din fier iar picioarele de fier si de lut. Nebucadnetar a vazut, Tn visul sau, cum o piatra s-a dezlipit fara aju-torul vreunei maini, a izbit picioarele de fier si de lut ale chipului si le-a facut tandari. Piatra care lovise chipul s-a facut un munte mare ce a umplut tot pamantul.

2:36-45 Chipul acesta reprezenta cele patru puteri mondiale ale Neamurilor care aveau sa domine lumea, stap&nind si peste poporul evreu. Nebucadnetar, monarhul absolut (Babilonul), a fost **capul de aur** (v. 38). Persia a fost reprezentata prin bratele de argint, un brat fiind Media, celalalt Persia. Grecia, a treia imparatie, a fost **pantecele si coapsele de bronz**. Imperiul roman a fost reprezentat de cele doua fluieri ale picioarelor si de picioarele de **fier**, fluierile picioarelor fiind aripile de est si respectiv de vest ale **imparatiei**. **Picioarele de fier si de lut** reprezinta imperiul roman, trezit din starea sa de latentă, iar degetele de la picioare reprezinta zece regate. Observati valoarea des-crescatoare a metalelor, Tn paralel cu sporirea puterii (cu exceptia picioarelor din fier si lut). Observati de asemenea ca omul Tsi infatiseaza imperiile sub forma unor metale pretioase, pe cand Dumnezeu pre-zinta aceste Tmparatii Tn chip de fiare sal-batice (cap. 7). Domnul Isus este **piatra... taiata... fara ajutorul mainilor**. El va dis-truge cele patru Tmparatii si va domni peste Tntregul pamant, **imparatia** Sa ramanand vesnic Tn picioare.

2:46-49 Cand a auzit Tmparatul Nebucadnetar Tntelepciunea lui Daniel, l-a facut dregator peste tntreaga provincie a Babilonului si administrator set* peste toti Tnteleptii din Babilon. Iar cei trei tineri evrei [prietenii ai lui Daniel] au primit pos-turi de adjuncti sau asistenti ai sai.

3:1-7 Nebucadnetar... a facut un chip

III. IDOLUL DE AUR AL LUI NEBU -
CADNETAR SI CUPTORUL DE
FOC (CAP. 3)

idolatră din aur sau o statuie, cu înălțimea de saizeci de coti, plasând-o în câmpia Dura. Apoi a dat porunca tuturor oamenilor, ca ia auzul sunetului trambitei, cavalului, chitarei, lirei, psaltirii, cimpoiului și a tot felul de instrumente de muzică, totuși să se prostearna și să se închine acestei imagini, cei care vor îndrăzni să nu se închine urmând să fie aruncați într-un cuptor aprins.

3:8-12 Sadrac, Mesac și Abed-Nego, fiind evrei credincioși, au refuzat să se închine idolului, drept care au fost parati de unii călădeeni împărat.

3:13-21 Acesta le-a dat șansa să se răzgândească, dar ei nu s-au clintit din hotărârea lor. Ce minunată a fost încrederea lor că vor fi izbăviți! Dar chiar și dacă nu vor fi izbăviți, ei au precizat că vor rămâne fideli Domnului. Prin urmare, împăratului a poruncit să fie încălzit cuptorul aprins de șapte ori mai tare ca de obicei și apoi a poruncit ca cei trei tineri evrei să fie aruncați în el îmbrăcați.

3:22-25 Cuptorul a fost atât de încălzit încât oamenii care i-au aruncat pe cei tineri în el au fost omorâți. Dar când a privit Nebucadnetar plin de uimire în cuptor, a văzut patru bărbați, respectiv cei trei tineri evrei și al patrulea, al cărui chip era ca al Fiului lui Dumnezeu (NKJV) sau ca a *unui fiu de dumnezei* (text marginal din ediția NKJV). Noi credem că a fost într-adevăr **Fiul lui Dumnezeu**, indiferent de ce a crezut împăratul. Domnul procedează în felul următor cu noi: fie ne izbăvește din neazuri, fie este alături de noi când trecem prin neazuri.

3:26-30 Tinerii evrei au fost total nevinovați. **Focul** a ars doar legăturile cu care erau legați. Suferințele nu fac altceva decât să ne elibereze de lucrurile ce ne țin legați. **Regele** a fost atât de impresionat încât a interzis să se vorbească împotriva Dumnezeului evreilor, promovându-i pe cei trei tineri în provincia Babilon. Toate acestea în pofida faptului că aceștia neso-cotisera cuvântul sau!

ARBORELE RUINAT \$1 SEMNIFICATIA SA (cap. 4)

4:1-9 Aici regele Nebucadnetar asista la

IV. VISUL LUI NEBUCADNETAR DESPRE

mareția Dumnezeului Celui Preaînalt și trece printr-o experiență care îl conduce la convertire (v. 1-3). El a visat un vis pe care înțelepții săi nu au reușit să-l deșleze. Încăpănat care a trimis după Daniel și i-a istorisit visul.

4:10-15b În visul său Nebucadnetar a văzut un copac foarte înalt, frumos și plin de rod. Copacul acesta a crescut foarte mult, vârtul său înălțându-se până la cer și întinzându-se până la marginile pământului. Un paznic sfânt din cer a poruncit ca acest copac să fie tăiat și despuțat de frunze, până când va rămâne doar un ciol cu rădăcinile sale în pământ.

4:15c-18 Apoi sfântul a făcut portreul unui om care și-a pierdut mințile și a devenit asemănător unui animal sălbatic al pământului timp de șapte ani.

4:19-26 Daniel i-a spus împăratului ca acest copac îl înfățișa pe el și imperiul său mondial. El avea să-și piardă tronul, devenind nebun timp de șapte ani, trăind ca un animal de pe câmp. (Termenul medical ce definește această stare este boantropie.⁴) Dar ciolul a însemnat că Nebucadnetar nu va fi nimicit, ci restaurat.

4:27-37 Daniel l-a sfătuit pe Împărat să-și schimbe purtarea. Dar după **două-sprezece luni** în care împăratul n-a dat dovadă de nici o pocăință, vedenia s-a împlinit. Timp de șapte ani el a trăit ca un animal sălbatic. La sfârșitul acestei perioade de timp, ei s-au întors la Dumnezeu și a recunoscut că El este Cel Preaînalt... care trăiește în veac. Apoi Împăratul a fost restaurat la gloria de odinioară a Împărăției sale.

V. CADEREA LUI BELSATAR VESTITA DE MANA CARE A SCRIS PE PERETE (cap. 5)

5:1-4 Belsatar a fost fiul lui Nabonidus și nepotul lui **Nebucadnetar („tatal”** din v. 2 poate avea și sensul de „bunic”). Belsatar a dat un mare ospaț, la care a folosit vasele sacre de aur și argint pe care Nebucadnetar le luase din templul din Ierusalim pentru această petrecere idolatră. Regele și anturajul său s-au îmbătat cu vin, elogiindu-și dumnezeii de aur și argint, de

bronz și de fier, de lemn și de piatră. 5:5-9 În timp ce Împăratul și dregătorii

aflati sub conducerea sa benchetuiiau, deo-data au aparut degetele unei maini de om, care au scris pe perete. ingrozit, Tmparatul a oferit roba sa de purpura, un lant de aur si promovarea in unul din cele trei posturi de conducatori (probabil Tmpreuna cu Nabonidus si Belsatar) oricarui om care va putea talmaci scrisul.

5:10-16 La sugestia reginei, a fost adus Daniel si rugat sa interpreteze semnificatia scrisului.⁵ Chiar dupa scurgerea unui numar apreciabil de ani si dupa schimbarile intervenite Tn guvernul Tmparatiei, cineva si-a amintit de **excelenta intelegiune** si spiritualitate a lui Daniel. Prin urmare, Daniel a fost dus tn fata Tmparatului.

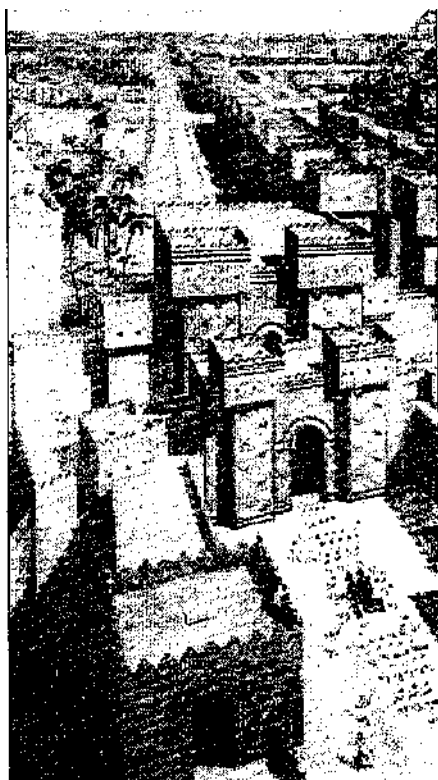
5:17-24 Dupa ce a trecut Tn revista experienta iui **Nebucadnetar** ?i 1-a muștrāt aspru pe **Belsatar** pentru profanarea vaselor din templu, prin folosirea lor tn cadrul unui ospat idolatru tnsotit de betie, Daniel a trecut la descoperirea **scrisului** si a semnificatiei sale.

5:25-31 Cuvintele scrise de m&na au fost: **MENE, MENE, TECHEL, UP-HARSIN**. **MENE** inseamna „**numarat**” **Dumnezeu** a numarat imperiul babilonean si **i-a pus capat**. **TECHEL**⁶ inseamna „**cantarit**.” Belsatar a fost **cantarit in balanta si gasit usor**. **UPHARSEN** inseamna „**hnpartit**” sau divizii. (**PHARSIN** este pluralul lui **PERES**. Iar particula „U” in-seamna' „?i^{lt}.”) ImparStia lui Belsatar a fost tmpartita si data mezilor si persilor. Chiar Tn noaptea aceea, armatele medo-persane au marsaiuit tri Babilon, ucigandu-1 pe Belsatar si preluand conducerea asupra acestui imperiu mondial. Noul tmparat a fost **Darius Medul**.

a gandit sa-1 faca mai mare peste tntregul domeniu.

VI. DECRETUL LUI DARIUS SI GROAPA CU LEI (cap. 6)

6:1-3 In acest capitol, unul din cele mai cunoscute capitole din mtreaa Biblie, Daniel traieste sub domnia persana. El a fost promovat de tmparatul **Darius**, devenind unul din cei trei guvernatori avand tn subordine o sutS douazeci de satrapi. Datorita excelentului spirit de care era animat Daniel, Darius s-

Poarta Istar. O procesiune inainteaza pe Calea lui Marduc, intrand in palatui lui Nebucadnetar prin masiva Poarta Istar, in aceasta picture de Maurice Bardin. Faimoasele gradini suspendate sunt irifatisate in colour din dreapta sus, iar turnul Zigurat al cetafii se poate vedea in spatele lor.

6:4-8 Slujbasi gelosi pe Daniel, care stiau ca nu vor g⁵si niciodata vreun lucru care sa constituie o infractiune reala din partea lui, au reusit sa-l convinga pe Tmparat sa adopte o lege prin care sfi se interzica orice rugaciune in afara de cele adresate tmparatului, timp de treizeci de zile. Dupa ce decretul devenea lege, nu mai putea fi schimbat. Ce exemplu mi-nunat si vrednic de urmat este statornicia lui Daniel! (I Pe. 3.13-17).

6:9-13 fmparatul Darius a semnat decretul scris. dar Daniel a continuat sa se roage lui Dumnezeu... de trei ori pe zi, drept care dusmanii lui 1-au parat la tmparat.⁷

6:14-17 Darius s-a chinuit pana la as-fintitul soarelui Tn Tncercarea de a-3 face

scapat pe Daniel, dar decretal nu putea fi schimbat cu nici un chip. Prin urmare, a fost nevoit sa dea curs lucrurilor, Daniel urmind sa fie aruncat Tn groapa cu lei. Totusi regele acesta pagan 1-a incurajat pe Daniel, spunand ca Dumnezeu pe care Daniel Il slujea necontenit Il va izbavi. Ce minunat e sa observam cum pana si necredinciosii scot in evident^ uneori cre-dinta si morala unor credinciosi consecventi pe care au avut prilejul sa-i urma-reasca Tndeaproape. Numai ca, din neferi-cire, adesea crestinii Tsi dezamagesc prietenii si rudele necredincioase prin faptul ca *nu* dau dovada de inaltele norme de cre-dinta si traire cresting pe care lumea se asteapta sa le vada etalate de copiii lui Dumnezeu.

6:18-28 Renuntand la obisnuitele sale distractii nocturne, Darius a petrecut noaptea In post. Dis-dimineata, plin de Tngrijorare, imparatul s-a dus Tn graba la groapa cu lei, unde 1-a gasit pe profetul evreu nevatamat de acestia.

In maniera sa obisnuita, cucemicul pro-fet I-a dat lui Dumnezeu toata slava: **„Dumnezeul meu \$i-a trimis ingerul si a inchis gura leilor, asa incat acestia nu mi-au facut nici un rau.”**

Apoi parasii lui Daniel au fost aruncati Tn groapa cu lei, fiind sfasiati de acestia. fn consecinta **imparatul Darius** a emis un decret catre toate popoarele, natiunile si limbile ca sa dea cinste **Dumnezeului lui Daniel.**

VII. VISUL LUI DANIEL DESPRE CELE PATRU FIARE CE INFATI\$EAZA PATRU IMPERII MONDIALE (cap. 7)

Primele sase capitole din Daniel sunt Tn principal de natura istorica; urmatoarele sase sunt profetice. Visul lui Daniel si vedeniile sale din capitolele 7 si 8 au avut loc Tn timpul domniei lui Belsatar, imparatul Babilonului, Tnainte de venirea la putere a mezilor si persilor.

7:1-4 In capitolul 7, avem vedenia lui Daniel despre cele patru fiare mari ce au iesit din mare. (**Marea Mare** este Me-

diterana.) Acestea reprezinta patru imperii mondiale.

Leul reprezinta *Babilonul*. **Aripile de vultur** sugereaza iuteala cuceririi.⁸ **Aripile... smulse** se refera probabil la aiiena-rea mintala a lui Nebucadnetar iar restul versetului 4 la refacerea si convertirea lui.

7:5 Ursul reprezinta *Medo-Persia*. Latura persana a fost elevata la o pozitie superioara fata de cea a mezilor. Cele trei coaste pe care le tinea Tn gura reprezinta probabil trei sectoare ale imperiului ba-bilonean ce au fost pradate de mezi si persi sub domnia lui Cyrus -Babilon Tn est; Egipi Tn sud; si regatul Lidian Tn Asia Mica.

7:6 Leopardul este tipul *Greciei*. Ccie patru aripi de pasare ale sale se refera la rapida expansiune a imperiului grec. Cifra **patru** reprezinta lumea, pe cand termenul **aripi** se refera la iuteala. In decurs de numai treisprezece ani, Alexandru a cucerit lumea, marsalund pana Tn India. Apoi el a murit la varsta de treizeci si trei de ani - ducandu-se Tn mormant cu mainile goale. Cele **patru** capete ale leopardului au initial dupa cate se pare divizarea imperiului in patru parti, conduse de patru generali ai lui Alexandru, dupa moartea acestuia.

7:7, 8 A patra tiara, puternica si distructivă, s-a deosebit de celelalte, dar a fost dominata de aceleasi trasaturi de fiara, Este descrisa drept **nespus de inspaimanta-toare si de puternica**, cu **dinti mari de fier** - toate acestea fiind o referire la *imperiul roman*, ce avea sa succeada imperiului grec, dupa care avea sa Tnceteze. Apoi, dupa o perioada considerabilă de timp, avea sa fie reanimat. In forma sa reanimata, urmeaza sa aiba zece **coarne**, adica zece regi si **un corn mic**, adica viitoarea capetenie a imperiului roman reanimat - Anticrist.

7:9-14 In versetul 9, Daniel zugrăveste ai cincilea si ultimul imperiu mondial -glorioasa fmparatie a Domnului Isus Cristos. Lui I se va da domnia universala. Descrierea **Celui Batran de Zile** din aceste versete se aseamana cu cea a lui Cristos de la Apocalipsa 1. Dar aceasta identificare e mai

estompata Tn versetul 13 prin expresia **Unul ca Fiul Omului venind** Tnainic de **Cel Batran de Zile**. In acest caz ar Tnsemna ca Cristos ar veni Tnainte de Ei Tnsusi. Poate ca e mai bine sa considerăm

aici varianta ca **Cel Batran de Ziie** este **Dumnezeu** Tatal. **Unul ca Fiul Omului** ar

fi in acest caz Domnul Isus, care vine Tnainte de Tatal pentru a I se Tncredinta Imparatia.

Cel Batran de Zfle ocupa scaunul de Judecator la curte (v. 10,26). Cornul mic și imperiul sau sunt distruse (v. 11). Celelalte imperii mondiale Tsi Tnceteaza de aseme-nea existenta, dar natiunile si populatia acestora Tsi continua existenta (v. 12). Domnului Isus i se acorda **stapanire, slava si o imparatie** care nu va fi Tnlocuita niciodata(v. 14).

7:15-18 Cand Daniel si-a exprimat nedumerirea si nelinistea, un talmacitor neidentificat a explicat ca cele patru fiare mari reprezinta patru domniton mondiali care se vor ridica din pamant, dar vor fi Inlocuiti de Imparatia Celui Preainalt și a sfintilor Sai. Pe cand imparatiile acestei lumi vor trece cu toate, sfintii celui Preainalt vor avea o Imparatie' vesnica. In versetul 3 fiarele ies din mare, care este in general simbolul natiunilor neevreiesti. Aici Tn versetul 17 ele ies din pamSnt, fund probabil o referire la caracterul lor nespintual si la conceptia lor morala legata doar de pamant.

7:19-22 Daniel a fost dornic sa cu-noasca amanunte legate in special de **fiara a patra**, care le-a Tntrecut pe celelalte in privinta cruzimii si ferocitatii. De aseme-nea a dorit sa cunoasca adevarul si despre **cele zece coarne** si despre **celalalt corn, inaintea carora cazusera trei**. El a vazut cum **cornul** cel mic a facut **razboi** sfintilor din timpul Tribulatiei, paia cand a venit **Cel Batran de Ziie**, punand capat suferintelor lor si dandu-le **imparatia**.

7:23-28 TSImacitorul neidentificat a dat explicable necesare in legatura cu fiara a patra, cu cele zece coarne si cu mfumura-tul corn mic. Acesta va huli pe Cel Preainalt, Ti va persecuta pe sfinti si va Tncerca sa modifice calendarul ebraic timp de trei ani si jumătate. (Aceasta este Marea Tribulatie sau Marele Necaz descris de Domnul Isus la Matei 24:21). Dar va fi depozat de puterea sa si imparatia vesnica a Domnului

nostru va fi inaugurate. Daniel a raspuns cu uimire si consternare.

**Vin. VEDENIA LUI DANIEL
DESPRE NATIUNILE
BERBEC ŞI 1 CAPRA (CAP.
8)**

8:1-4 Peste doi ani Daniel a avut o vedenie a unui berbec si a unui tap. Berbecul a fost Persia iar cele doua coarne doi regi: al Mediei si al Persiei. Un corn a fost mai inalt decat celalalt, caci regele persan a fost mai puternic. Berbecul a fost pornit pe cuceriri militare, spre vest, spre nord si spre sud, parand de nemvins.

8:5-8 Apoi un tap (Grecia) a venit din vest si a facut cuceriri extraordinare. La moartea lui Alexandru, Imparatia sa a fost divizata in patru parti, descrise prin cele patru coarne de seama, care au venit spre cele patru vanturi din cer.

8:9-14 Unul din acestia a fost ulterior condus de cornul mic (Antioh Epifanul), ale carui succese militare l-au purtat Tn sud, Tn est si Tn Palestina (Tara Slavita). Versetul 10 descrie persecutiile lansate de el Tmpotriva evreilor.⁹ El a rostit blasfemii la adresa Domnului, a facut sa Tnceteze jertfele la Ierusalim si a profanat templul (v. 11, 12). Daniel a aflat ca aceastS pro-fanare va dura doua mii trei sute de ziie. Lucrul acesta s-a intamplat Intre 17! T.Cr. si 165 T.Cr.

8:15-17 Lui Gabriel i s-a poruncit sa-i explice lui Daniel ce Tnsemna vedenia.

8:18-26 Desi era un om curajos si evlavios, totusi Daniel a fost atat de coplesit de frica Tn prezenta Tngerului meal a cazut cu fata Tnainte Tntr-un somn adanc. Poate prin asta s-a subliniat puterea si sfintenia lui Dumnezeu care se simt cliiar si Tn prezenta Tngerilor Sai. Explicatia vedeniei Tncepe Tn versetele 19-22, dar la versetul 23 se pare ca ni se ofera o imagine ce transcende perioada lui Antioh Epifanul, ducandu-ne la viitorul sau omolog - un rege cu trasaturi fioroase care Tl va prizoni fara mila pe poporul sfant Tn timpul Marii Strarntorari. El va fi plin de viclenie, mandrie si Tnselaciune si se va semeji chiar şi Tmpotriva Printului printilor (Domnul Isus Cristos), dar va fi nimicit prin interventie divina. Lui Daniel i s-a spus ca vedenia se refera la viitor.

8:27 Daniel s-a Tmbolnavit, suferind mai multe ziie si ramSnand peiplex si uluit.

**IX. VEDENIA LUI DANIEL CU
PRIVIRE LA CELE
SAPTEZECI DE
SAPTAMANI ALE SUPRE-
MATIEINEEVREILOR
(cap. 9)**

9:1,2 Actiunea din acest capitol are loc in timpul domniei lui Darius Medul. Studiind cartea Ieremia, Daniel si-a dat seama ca cei saptezeci de ani de captivitate sunt pe punctul de a se Tncheia.

9:3-19 El a marturisit propriile sale pacate si pe cele ale poporului sau (vorbind la persoana intai plural) si rugandu-L pe Domnul sa-și Tmplineasca promisiunile cu privire la Ierusalim si la poporul Iuda. Ca raspuns la rugaciunile sale, Dumnezeu i-a daruit profetului extrem de importanta revelatie cu privire la cele „saptezeci de saptamani,” revelatie ce a fost denumita „coloana vertebrală a profetiilor din Biblie.”

Cererile lui Daniel s-au Tntemeiat pe caracterul lui Dumnezeu (marejia Sa, caracterul Lui neasemuit de mare si de nepatruns, credinciosia Sa, neprihanirea, iertarea si Tndurarile Sale) si pe interesele Sale (poporul Tau, cetatea Ta, sfantul Tau munte, lacasul Tau de Tnchinaciune).

9:20-23 Pe cand se ruga Daniel, Gabriel, zburand repede, a ajuns la el cam la ceasul jertfei de seara, spunandu-i ca este mult preaiubit - un tribut extraordinar, avand in vedere ca venea direct din partea lui Dumnezeu. Apoi i-a prezentat lui Daniel o privire de ansamblu a istoriei viitoare a poporului evreu sub semnul celor saptezeci de saptamani. Fiecare „sap-tamiina”¹⁰ reprezinta sapte ani. Intrucât aceasta profetie este atat de cruciala pentru fmslegerea programului lui Dumnezeu, o vom examina etapa cu etapa.

9:24 Saptezeci de saptamani au fost decretate **pentru poporul tau** (Israel) **si pentru cetatea ta sfanta** (Ierusalim). Implinirea In istorie a primei parti a pro-fetiei arata ca saptemanile sunt serii de sapte sau saptamani de cate sapte ani. Astfel saptezeci de saptamani echivaleaza cu 490 de ani. Vom vedea ca cele saptezeci de saptamani se impart Tn sapte

saptamani plus saizeci si doua de saptamani iar apoi, dupa un hiat, ultima saptamana din cele 70. La sfarsitului celor saptezeci de saptamani, se vor Tntampla urmatoarele sase lucruri:

Ca sa puna capat faradelegii, sa curme pacatele. Desi aceasta se refera probabil in sens general la toate caile pacatoase ale Israelului, ea are referire speciala la respingerea de catre natiunea Israel a lui Mesia. La a doua venire a lui Cristos, o ramasita se va intoarce la El cu credinta si faradelegile si pacatele natiunii vor fi iertate.

Ca sa faca impacare pentru nelegiu-ire. Temelia **impacarii** a fost pusa la Calvar, dar aici avem o referire la acea perioada de timp, situata in viitor, cand portiunea credincioasa a natiunii Israel va beneficia si se va bucura de lucrarea ispravita a lui Cristos.

Ca sa introduca neprihanirea ves-nica. Si aceasta ne trimite in viitor la A Doua Venire si Mileniu. cand Regele va domni in neprihanire. Este neprihanire vesnica in sensul ca va continua si dupa cei o mie de ani, intrand in eternitate.

Ca sa pecetluiasca vedenia si profetia. Corpul principal de profetii ale Vechiului Testament se concentreaza pe glorioasa revenire a lui Cristos pe pamant, si pe domnia Sa ce va incepe atunci. Prin urmare, corpul principal de profetii se vor implini la sfarsitul celor saptezeci de saptamani.

Si sa unga locul Preasfant La inceputul domniei de o mie de ani, templul descris la Ezechiel 40-44 va fi uns si consacrat la Ierusalim. Gloria va reveni in Persoana Domnului (Ez. 43:1-5).

9:25 Pentru ca **sa stii si sa intelegi ca de la** darea poruncii de restaurare si rezidire a Ierusalimului. Aici este vorba despre decretul lui Artaxerxes din 445 T.Cr. (Neemia2:1-8).

Pana cand Mesia Printul. Asta se refera nu doar la Prima Venire a lui Cristos, ci mai cu seama la moartea Sa (vezi v. 26a).

Vor fi sapte saptamani, (patruzeci si noua de ani) si 62 saptamani (434 ani). Cele saizeci si noui de saptamani sunt impartite in doua perioade: **sapte saptamani si saizeci si doua de saptamani.**

Cetatea va fi rezidita, cu piata si cu canalul de aparare, chiar in vremuri de restrictie.

Ierusalim avea sa fie rezidita (in timpul primei perioade de sapte saptamani) cu o piata publica si cu un canal

protector, dar nu farS opozitie si tulburari.

9:26 Apoi dupa cele saizeci 51 doua de saptamSni - adica dupa partea a doua din intervalul de saizeci si noua de saptamani, respectiv portiunea de saizeci si douS de saptamani, care coincide cu sfarsitul celei de-a saizeci si noua saptamani, Mesia va fi tSiat. Aici avem 0 referire neindoioasa la moartea Mantuitorului pe cruce.

Cu un secol Tn urma in cartea sa intitu-lata *The Coming Prince (Printul care va veni)*, Sir Robert Anderson a oferit calcule exacte cu privire la cele saizeci si noua de saptamani, folosind „anii profetici,” tinand cont de anii bisecti, precum si de erorile care s-au strecurat Tn calendar, de tranzitia de la perioada premergatoare lui Cristos si la cea de dupa Cristos, etc., si a constatat ca cele saizeci si noua de saptamani au luat sfarsit exact m ziua triumfatoarei intrari a lui Isus Tn Ierusalim, cu cinci zile Tnainte de moartea Sa.¹¹

Dar nu pentru El Insusi, sau, textual, *si nu are nimic*. Asta ar putea sa Tnsemne ca El nu a primit nimic de la natiunea Israel, la care venise El. Sau ar putea Tnsemna ca El a murit fara sa lase mos,te-nitori aparenti (Isa. 53.8). Sau .ar putea fi 0 afirmatie cu caracter general despre saracia Sa lucie, ca unul care nu a lasat Tn urma decat hainele cu care era imbracat.

Si poporul printului care va veni. Acest print care va veni este capetenia imperiului roman reanimat, despre care unii cred ca este Anticrist. El va pune mana pe putere Tn timpul Tribulatiei. Prin poporul sau se Tntelege, desigur, romanii.

Va distruge cetatea si lacasul de in-chinaciune. Romanii, sub Titus, au dislrus Ierusalimul si minunatul templu de mar-mura, impodobit cu aur Tn anul 70 d.Cr.

Sfarsitul va fi cu un potop. Cetatea a lost nivelata ca de un potop. Nici 0 piatra din templu, de pilda, nu a mai ramas deasupra celeilalte. Titus a interzis soldatilor aflati sub comanda sa sa incendieze tem-plul lui Irod, dar pentru ca doreau sa puna mana pe aur, acestia au nesocotit porunca sa, rezultatul

fiind topirea aurului. Pentru a putea recupera aurul ce se scursese printre pietre, soldatii au fost nevoiti sa desprinda cu ranga pietrele una de alia, astfel

Împlinind cuvintele lui Cristos de la Matei 24:1, 2, precum și profetia lui Daniel.

Si pana la sfarsitul razboiului sunt stabilite pustiiri. De atunci incolo, istoria cetatii avea sa fie una plina de razboaie si nimiciri. Sfarsitul de aici înseamna sfarsitul vremurilor Neamurilor.

9:27 Am ajuns acum la saptamana a saptezecea. Cum am ai'atal deja, exista un hiat între saptamana a saizeci și noua și saptamana a saptezecea. Aceasta perioada parantetica este Epoca Bisericii, care dureaza de la Rusalii pana la Rapire. Ea nu este mentionata expres în Vechiul Testa-ment, caci a fost o taina ascunsa de Dumnezeu de la întemeierea lumii, dar descoperita de apostolii și profetii din perioada Noului Testament. Dar principal! unui hiat este minunat ilustrat de Domnul nostru în sinagogadin Nazaret (Luca 4:18, 19). Isus a citat textul de la Isaia 61:1, 2a, dar s-a oprit imediat dupa cuvintele „anul de îndurare al Domnului” (Prima Sa venire), omitand judecata ce va avea loc la A Doua Sa venire, reprezentata prin restul cuvintelor din textul citat: „și ziua de razbunare a Dumnezeului nostru” (Is. 61:2b). Între „anul de îndurare al Domnului” și „ziua razbunarii Dumnezeului nostru” unna sa se demleze Epoca Bisericii.

Apoi el (printul roman) va confirma un legamant cu multi (adica cei mai multi membri necredinciosi din cadrul natiunii Israel) pe timp de o saptamana (perioada de sapte ani a Tribulatiei). Acest legamant ar putea îmbraca forma unui tratat de pace, tratat de neagresiune sau a unei garantii de asistenta miiitara în cazul unui atac din partea unei natiuni împotriva Israelului.

Dar la mijlocul saptamanii el va pune capat jertfei și ofrandei. Printul roman va deveni ostil fata de Israel, interzicand continuarea jertfeior și ofrandelor aduse în cinstea lui Iehova.

Și pe aripa uraciunilor. Aflam de la Matei 24:15 ca el va rtdica o imagine ido-latră abominabilă în templu și va obliga pe toti să se închine. Unii cred ca **aripa** de aici se

refera la o aripa a templului.

Va fi **eel care** pustieste. El va persecu-ta și distruge pe cei ce refuza sa se închine

chipului ridicat de el.

Chiar pana consumarea, care este stabilita, va fi turnata peste pustiire.

Groznicile persecutii Tndreptate Tmpotri-va evreilor vor continua pe toata perioada celei de-a doua jumatați a Tribulafiei, de trei ani și jumatați a sSptSmSnii a saptezecea, o perioada cunoscuta sub denumirea de Marea Tribulatie sau Marea Stram-torare. Apoi printul roman, „cel ce face pustiirea,” va fi el Tnsusi nimicit, cum a decretat Dumnezeu, fiind aruncat in iazul de foe (Apo. 19:20).

X. VEDENIA SLAVEI LUI DUMNEZEU - O SCHIFA A EVENEVIENTELOR VHTOARE (cap. 10)

10:1-9 Evenimentele din acest capitol au avut loc Tn al treilea an al lui Cyrus, regele Persiei. Unii captivi se Tntorsesera deja la Ierusalim, Tn baza permisiunii oferite de decretul lui Cyrus, dar Daniel ramasese Tn exil. Dupa ce a jedit timp de trei saptamani, poate din pricina relatarilor descurajatoare primite din partea celor care revenisera Tn patrie (lucrarea la templu Tn-cetase Intre timp), poate din cauza starii spirituale necorespunz&toare a celor aflati Tn continuare Tn exil, sau poate fiindca

dorea sa cunoasca viitorul poporului sau, Daniel a stat pe malurile fluviului Tigru (ebr. *Hiddekel*). Acolo a vazut o vedenie a unui om glorios Tmbracat Tn haine de in. AceastS descriere se aseamana cu cea a Domnului Isus din Apocalipsa 1:13-16.

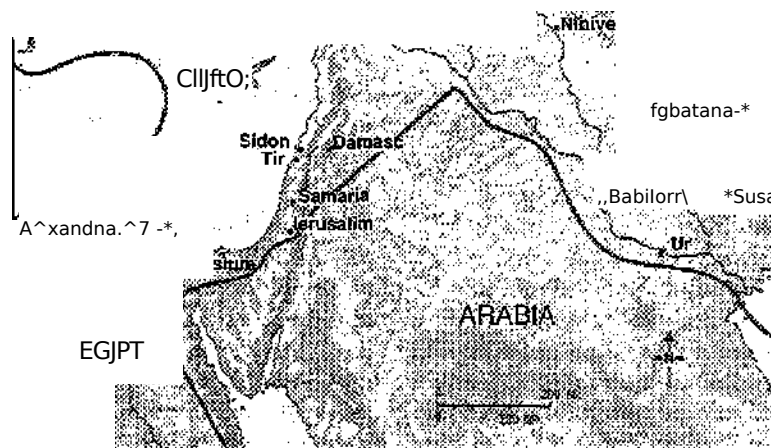
10:10-14 Apoi un glas i-a explicat lui Daniel de ce a TntSrziat raspunsul la ruga-ciunile sale. **Printul imparatiei Persiei** se opusese timp de **douazeci si unu de zile**. Cine este acest **print** (sau capetenie sau dregator), care s-a pus de-a curmezi^ul rugaciunii lui Daniel atSta timp? Avand Tn vedere ca arhanghelul Mihael, protectorul Israelului, este chemat sa intervina, trebuie' sa conchidem ca este vreo putere Tngereasca malefica, Tn orice caz cineva mai puternic decat un simplu „print” uman. In excelentul sau comentariu asupra cartii Daniel, Leon Wood ofera urmatoarea explicatie:

Intrucat si Greciei avea sa i se repartizeze un „print” similar, la timpul convenit (cf. v. 20), iar poponil lui Dumnezeu se va afla sub jurisdicia Greciei, dupS c&derea Persiei sj cucerirea ei de catre Grecia, pare justificata concluzia ca Satana adesea repartizeaza emisari speciali care sa influenteze guvernele Tmpotriva poporului lui Dumnezeu. Negresit acest capitol aduce o

-,Sardia.

$\angle_K^1 *$

Imperiul Grec al lui Alexandru Macedon

W<m ^m s*iM?f
>>..<<u

imm&m>';

mm

ciP^f^

REGATUL
SELEUaiD

Sidonij
IirX

/ySarriaifa

• Babilon V .:«sus<

ARABIA

i'SSKSfe
..:■ #3E &:■:.

Controlul Ptolemaic asupra Palestine!

contribuție însemnată cu privire la elucidarea naturii luptelor dintre puterile superioare cu referire la programul lui Dumnezeu de pe pământ (cf. Ef. 6.11,12).¹²

Dar cum a putut oare Printul Persiei să reușească să-l se împotrivesc Domnului timp de douăzeci de zile și cum de a avut Domnul atotputemic nevoie de ajutorul lui Mihael (v. 13)?¹³ O soluție ar fi că „un anume om” din versetele 5 și 6 *nu* este Domnul, ci o ființă angelică, poate Gabriel.

Și într-un caz, și-n altul, glasul a explicat de ce rugăciunile lui Daniel au fost împiedicate. După cum s-a aratat deja, **principele împăratiei Persiei** a fost eel răspunzător de această întârziere. Glasul a promis de asemenea că va dezvălui lucrurile ce se vor întâmpla poporului lui Daniel, evreii, în zilele de pe urmă. Aceasta explicată se face în capitolele 11 și 12.

10:15-19 Se ridică întrebarea dacă glasul a fost eel al omului îmbrăcat în haine de în sau glasul solului Îngeresc. Lui Daniel i-au sleit puterile, rămânând mult în urmă acestei experiențe, dar a fost întărit de cineva având înfățișare de om.

10:20, 21 Apoi acesta caruia Daniel i s-a adresat cu termenul „domnul meu” a spus că va trebui să se lupte cu printul

Persiei, după care îl va înfrunta pe printul Greciei. În continuare el îl va dezvălui lui Daniel ce este scris în **Scriptura Adevăratului. Mihael, printul „tau”** (al lui

Daniel și al poporului său), a fost eel care a stat puternic alături de el în aceste batalii.

XI. PROFETII PRTVITOARE LA VÂTORUL EVIEDIAT (11:1-35)

A. Cucerirea de către Grecia a Medo-

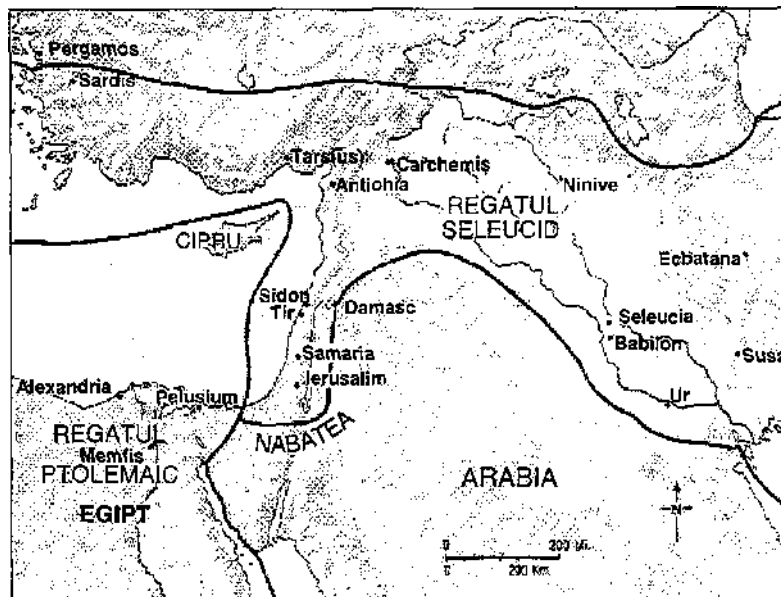
Persiei (11:1-3)

Deși la data când au fost scrise se refereau la viitor, versetele 1-35 sunt acum parte din istorie. Versetele 36 și 45 se referă la evenimente viitoare. El din versetul 1 s-ar putea referi la Mihael, menționat în versetul precedent, sau la **Darius**. Versetul 2 vorbește despre puterea a patru **regi** ai Persiei și opoziția celui din urmă față de **Grecia**. Cei patru **regi** au fost Cambyses, Pseudo-Smerdis, Darius I (Hystaspes), și Xerxes I (Ahasveros). Alexandru eel Mare a fost **marele rege** care a smuls puterea mondială din mâinile Persiei, transferând-o în mâinile Greciei.

B. Decaderea imperiului grec (11:4-35)

1. Războiul dintre Egipt și Siria (11:4-20)

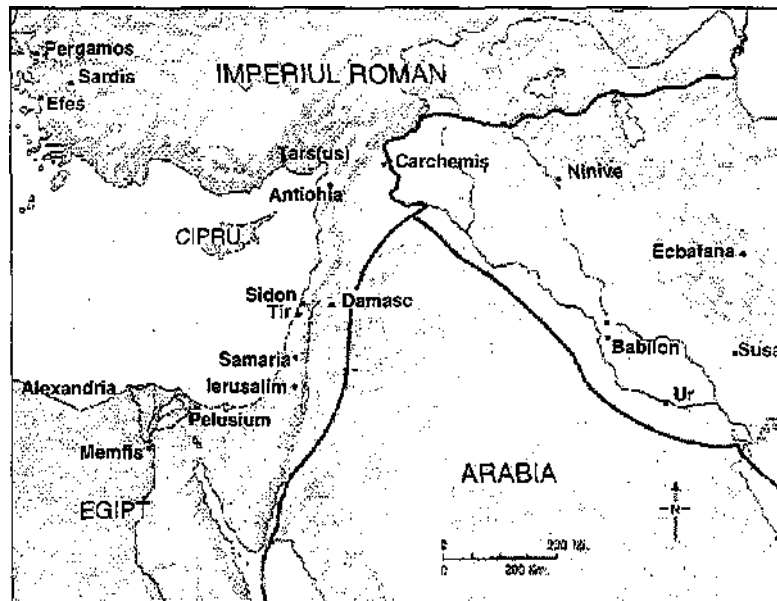
11:4 Când Alexandru a murit, împărăția

Controlul Seleucid asupra Palestinei, cca. 190 f.-Cr.

lui a fost divizata in patru parti - Egipt, Siria-Babilon, Asia Mica și Grecia. Dregatorul Egiptului a fost regele sudului, pe cand dregatorul Siriei-Babilon a fost regele nordului. Nici unul din succesorii lui Alexandru nu au fost urmasi ai sai, ci fosti generali din armata sa.

11:5, 6 Versetele 5-35 descriu razboaiele ce au durat circa doua secole intre aceste doua¹ regate din urma. *Primal* rege **al Sudului** a fost Ptolemeu I, si el ce avea sa castige suprematia asupra sa a fost Seleuc I al Siriei. Aceștia au fost la inceput aliati, dar apoi au devenit adversari⁴

Palestina sub Romani

Ulterior Berenice, **fica** lui Ptolemeu II, s-a casatorit cu Antioh II; regele Siriei, cu scopul de a realiza o impacare Tntre cele doua natiuni, dar stratagema a esuaU dand nastere la alte intrigi si asasinate.

11:7-9 Ptolemeu III, un frate ale lui Berenice, a reusit in atacul sau impotriva domeniului lui Seleuc Callinicus, mtorcan-du-se in Egipt cu prizonieri si multa prada de razboi. Doi ani mai tarziu Seleuc a lansat un atac nereusit impotriva Egiptului.

11:10-17 Fiii lui s-au dovedit mai vic-toriosi, in special Antioh III. Versetele 10-20 descriu modul Tn care cumpana izbanzii a alternat intre Nord si Sud. Versetul 17b ne arata cum Anthioh III a Tncheiat un pact cu Egiplul, dandu-i pe fiica sa Cleopatra (nu renumita sau mult trambitata regina a Egiptului) de nevasta lui Ptolemeu V, dar ea a fugit, trecand de partea Egiptului

11:18-20 Cand Anthioh III a incercat sa cucereasca Grecia, a fost intrant de romani la Termopile si Magnesia, revenind in patria sa unde a murit in urma unei insurectii. Succesorul sau, Seleuc Filopater, si-a atras oprobriul prin impunerea unor impozite apasatoare asupra slavitei Tmparatii, Israelul. El a murit in conditii neelucidate, probabil fund otravit.

2. Domnia maleficului Antioh Epifanul (11:21-35)

11:21, 22 Versetul 21 ne aduce pana in punctul inaltarii lui Antioh Epifanul, „micul corn” din Daniel 8. Aceasta per-uana malefica a obtinut prin intrigi tronul cv, apartinea de drept nepotului sau. Regatele au fost coplesite de forta sa mili-lara iar marele preot evreu, Onias, **printul legamantului**, a fost asasinat.

11:23, 24 Antioh a incheiat tratate cu diverse natiuni, Tn special cu Egiptul, dar lotdeauna numai Tn avantajul sau. Cand prada si cucerea **o provincie**, se folosea de bogatiile obtinute pentru a-si extinde propria sa putere.

11:25, 26 Campania sa dezlantuata Trnpotriva Egiptului se bucura de mentiune special!

Regele Sudului nu a putut sa-i tina piept, Tn parte datorita duplicitatii adeptilor sai.

11:27,28 Ulterior atat regele Siriei, cat

si al Egiptului au facut tot felul de Tntelegeri ipocrite și perfide. Pe cand Antioh se intorcea in tara sa, a inceput sa-si Tndrepte ostilitatea impotriva Israelului, tacand o multime de victime si multe pagube materiale.

11:29-31 Cand Antioh a pornit la un nou atac Trnpotriva Egiptului. a primit riposta din partea romanilor (**vasele** din **Cipru**) Tn apropiere. de Alexandria. La intoarcere, trecand prin Palestina, si-a varsat mania impotriva Israelului. Unii evrei apostati au colaborat cu el. El a intrerupt jertfele zilnice, ordonand sa se tnalte Tn lacasul de inchinaciune un idol. Din istoria laica aflam ca a poluat lemplul, aducand ca jertfa pe altar un pore. **SfSntul legamant** (v. 28, 30, 32) se refera la credinta evreiasca, cu. accent special asupra sis-temului de jertfe.

11:32-35 Aceste nemaipomenite acte de sacrilcgiu au dus la izbucnirea revoltei macabeilor, condusa de Iuda Macabeu („ciocanul”) si de membrii familiei acestuia. Evreii apostati s-au dat de partea lui Antioh, dar cei credinciosi au fost puternici si au realizat mari fapte de vitejie. A fost un timp de groaznice maceluri pe de o parte, dar de mare forta spirituala si reviri-ment, pe de alta parte.

XII. PROFETH PRIVITOARE LA VDTORUL tNDEPARTAT (11:36-12:13) A. Anticrist (11:36-45)

11:36-39 Dupa cum am aratat deja, versetele 36-45 se refera la viitor. ele nefiind Tnca Tmplinite. Versetul 36 il prezinta pe **regele** inversunat, a carui descriere ne duce cu gandul la Anticrist. El va propasi pana cand mania lui Dumnezeu Trnpotriva lui Israel se va fi Tmplinit. Multi cred ca el va fi un evreu, in lumina unor sintagme pre-cum: „**Dumnezeul parintilor sai**” si „**dorinta femeilor**” (adica Mesia). Cu greu s-ar lasa evreii inselati de un mesia dintre neevrei! In orice caz, el Tsi va extinde mult stapSnirea prin actiuni mi-litare agresive.

11:40-45 Avem o problema in versetele 40-45 in identiricarea subiectului desem-nat prin

pronumele „el”. **Regele din Sud**

se confrunta cu acest rege
Inversunat pe clmpul de batalie.
Regele din Nord cotropeste
apoi Palestina si Egiptul. Dar
vestile rele primite din nord il fac
sa revina Tn Palestina, unde Tsi
ridica tabara Tntre **mari** (adica
tntre Marea Mediterana si
Marea Moarta) si Ierusalim. El va
fi nimic-it, fara sa-i vina nimeni
in ajutor.

B. Marea Tribulatie (cap. 12)

12:1-3 Versetul 1 descrie
Marea Tribulatie (Marea
Stramtorare), adica cei trei ani si
jum^tate ce preced a doua
venire a lui Cristos. Unii vor fi
tnviati, pentru a intra Tn Mileniu
Tmpreuna cu Cristos; mortii r&i
vor fi Tnviati la sfarsitul
Mileniului (v. 2; vezi Apo. 20:5).
Acei sfinti din timpul Tribulatiei
care s-au dovedit Tntelepti,
ascultand de Domnul si
conducandu-i pe altii la credinta
si nepri-hanire, vor straluci Tn
gloria eterna.

Unii comentatori vad versetul
2 ca pe o referire nu la *'invierea
fizica*, ci la *reviri-mentul moral si
national* al lui Israel. Dupa ce
stravechiul popor al lui
Dumnezeu este readus tn tara sa,
tn necredinta, o ramasita va
raspunde la chemarea
evangeliei si va intra tn Mileniu.
Acestia sunt cei ce se vor trezi **la
viata vesnica**. Toti ceilalti, care
se inchina lui Anticrist, vor fi
condamnati sa" aiba parte de
rusjne si dispret vesnic. Dupa
ce a fost Tngropat printre
Neamuri atatea secole, Israelul
va fi restaurat pe plan national si
apoi ramasita credincioasa va
traia experienta tnvierii spirituale
descrise tn Isaia 26:19 si
Ezechiel 37.

12:4 Lui **Daniel** i s-au dat
instructiuni sa pastreze profetiile
Tntr-o **carte**. In general se crede
ca partea a doua a versetului 4 s-
ar referi la progresele realizate tn
domeniul transporturilor si al
cunostintelor stiintifice. Dar
probabil ca altul este sensul sau.
Iata cum traduce Darby: „multi
vor cerceta cu sarguinta.”
Tregelles Tl reda astfel: „multi
vor cerceta Tndeaproape cartea
de la cap la cap.”¹⁵ Versetul ne
Tnvata ca multi vor stu-dia
Cuvantul profetic si **cunoasterea**
despre el **va creste** in Marea
Stramtorare.

12:5-10 Aceste versete

consemneaza discutia ce a avut
loc tntre doi indivizi nei-
identificati si un om tmbracat tn
[haine de] in cu privire la cat
timp se va scurge pana

la sfarsit. Timpul dat este trei ani si juma-tate (**un timp, timpi si jumatate de timp**).

Cand tsi exprima in continuare nedumerirea si neputinta de a Tntelege, i se spune ca vedenia nu va fi tntru totul lim-pede pSna cand se va Tmplini. Dar el poate ramane linistit si asigurat de taptu! ca cei neprihaniti vor fi curatiti, cei rai se vor arata pe fata ca atare si numai cei Tntepti vor Tntelege. De la inceputul Marii Tri-bulatii si pana la sfarsit va fi **un timp, timpi si jumatate de timp** (trei ani si jumatate sau 1.260 de zile).

12:11 Probabil **uraciunea pustiirii** va fi stabilita Tn templul de la Ierusalim cu treizeci de zile Tnainte de Tnceperea Marii Tribulatii, asta ar explica cifra de **o mie doua sute nouazeci de zile** prezentata Tn acest verset.

12:12 Cat despre cele **o mie trei sute treizeci si cinci de zile**, explicatia oferita este ca prin aceasta suntem transportati dincolo de Venirea lui Cristos si de jude-carea dusmanilor Sai pana la Tnceputul domniei Sale.

12:13 Lui Daniel i se spune ca se va **odihni** (adica va muri) si se va **ridica** la tnviere pentru a se bucura de **moştenirea** sa - adica de binecuvntarile din timpul ■Mileniului cu Mesia al sau, Domnul Isus Cristos.

NOTE FINALE

'(Intro) Merrill F. Unger, *Introductory Guide to the Old Testament*, p. 936.

2(Intro) *Ibid.*, p. 399.

³(Intro) Anderson a fost primul care a elaborat minutios detaliata sa cronologie a celor Saptezeci de Saptamani ale tui Daniel tn clasica sa lucrare: *The Coming Prince (Printul care va veni)*.

⁴(4:19-26) *Boantropie* (om-bou) este o form& rar Tntalnita de *monomanie*. Dr. R. K. Harrison relateaza pe larg un astfel de caz pe care 1-a TntSlnit la un spital de boli mintale din Londra {*Introduction in the Old Testament*, ? 1114-17).

-(S: 10-16) Asta se refera probabil nu la sotia lui Belsatar, ci la ceea ce noi am numi *regina mama*.

⁶(5:25-31) *Techel* este tntrudit cu ter-menul ebraic *sechel*. *Cuvintele* sunt tn limba celor

prezenti la acei ospat (ara-

maica), dar intelesul a fost atat de Tncriptat incat ei n-au putut intelege *mesajul*. In plus, se poate ca textul sa fi fost prezentat in alta scriere decat cea folosita curent in limba aramaic!

⁷(6:9-13) In Estera, regele Ahaşveros a fost şi el induplecat de *supuşii* sai sa scoată o lege cu neputinţă de modificat prin care să fie condamnat poporul lui Dumnezeu. Daniel, ameninţat în groapa cu lei, şi Estera, înfruntându-l pe Ahasveros, au fost în pericol de a-şi pierde viaţa. Ambii s-au bizuit însă pe Dumnezeu ca să-i salveze, înfruntând primejdia cu mult eroism. Ambii au fost străsi în imperiul persan. În fiecare din cele două cazuri, un rege persan a regretat că a semnat un decret ce a devenit o lege irevocabilă. În ambele relatari, poporul lui Dumnezeu a fost salvat de duşmanii sai.

⁸(7:1-4) Leul înaripat a fost simbolul Babilonului, după cum leul apare şi în emblema Regatului Unit iar vulturul face parte din emblema Statelor Unite.

⁹(8:9-14) Antioh se înscrie în lungul sir al celor ce i-au urât pe evrei, din care fac parte şi Haman şi Adolf Hitler. Antioh este un tip al lui Anticrist ce va veni. Lui Antioh îi placea să i se spună Epifanes (Ilustrul), dar evreii l-au poreclit altfel: Epimanes (Nebunul)! Istoria sa este redată în cartile apocrife Macabei.

¹⁰(9:20-23) Termenul ebraic pentru *saptamdna* înseamnă pur şi simplu un set de şapte, o unitate septimală şi astfel unii preferă să-l traducă prin *heptadd*, termen de provenienţă greacă, însemnând *şapte*.

¹¹(9:26) Aprilie 6, anul 32 d.Cr., potri-vit lui Anderson. În vremurile noastre, Dr. Harold Hoehner, pornind de la date diferite de plecare (anul 444 î.Cr.) şi sosire (33 d.Cr.), a elaborat de asemenea un set perfect de date pentru această profetie. A se consulta *Bibliotheca Sacra*, ianuarie-mar-tie 1975, p. 62-64.

¹²(10:10-14) Leon Wood, *A Commentary on Daniel*, p. 272, 273.

¹³(10:10-14) Unii, ca de exemplu William Kelly, răspund la aceste obiectii sugerând că vorbitorul din versetul 13 ar fi o altă persoană decât Domnul.

¹⁴(1:1-5, 6) Este important să recu-

noaştem că titlurile „regele Nordului”¹ şi „regele Sudului” se referă la liderii Siriei şi Egiptului ce se aflau pe tron în timpul evenimentelor descrise în orice verset, şi nu acelaşi set de domnitori de pe parcursul întregului text.

¹⁵(12:4) S. P. Tregelles, *The Prophetic-Visions in the Book of Daniel*, p. 158.

BIBLIOGRAFIE

- Anderson, Sir Robert. *The Coming Prince*. London: Hodder & Stoughton, 1881. Editie noua. Grand Rapids: Kregel Publications, 1975.
- Baldwin, Joyce G. *Daniel: An Introduction and Commentary*. The Tyndale Old Testament Commentaries. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1978.
- Campbell, Donald K. *Daniel: Decoder of Dreams*. Wheaton, IL: SP Publications, Victor Books, 1977.
- Dennett, Edward. *Daniel the Prophet: And the Times of the Gentiles*. Reprint. Denver: Wilson Foundation, 1967.
- Gaebelein, Arno C. *The Prophet Daniel. A Key to the Visions and Prophecies of the Book of Daniel*. New York: "Our Hope," 1911.
- Keil, C. E. *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vol. 24. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1971.
- Luck, G. Coleman. *Daniel*. Chicago: Moody Press, 1958.
- Pentecost, J. Dwight. "Daniel." In *The Bible Knowledge Commentary*. Wheaton: Victor Books, 1985.
- Tregelles, S. P. *The Prophetic Visions in the Book of Daniel*. London: Samuel Bagster & Sons, 1864.
- Walvoord, John E. *Daniel: The Key to Prophetic Revelation*. Chicago: Moody Press, 1971.
- Wilson, Robert Dick. *Studies in the Book of Daniel*. Grand Rapids: Baker Book House, 1979.
- Wiseman, D. J., et al. *Notes on Some Problems in the Book of Daniel*. London: Tyndale Press, 1965.
- Wood, Leon. *A Commentary on Daniel*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1973.

